

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету міжнародних відносин та права
Юрій МУДРИК

29 серпня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Культурологія, етика, естетика, культура мовлення та доброчесність

Галузь знань – 12 Інформаційні технології
Спеціальність – 121 Інженерія програмного забезпечення
Рівень вищої освіти – Перший (бакалаврський)
Освітньо-професійна програма – Інженерія програмного забезпечення
Обсяг дисципліни – 4 кредити ЄКТС, Шифр дисципліни – ОЗП.09
Мова навчання – Українська
Статус дисципліни: Обов'язкова (загальної підготовки)
Факультет – Факультет міжнародних відносин і права
Кафедра – філософії та соціально-гуманітарних наук

Форма здобуття освіти	Курс	Семестр	Обсяг дисципліни		Кількість годин					Курсовий проєкт	Курсова робота	Форма семестрового контролю	
			Кредити ЄКТС	Години	Всього	Лекції	Лабораторні роботи	Семінарські заняття	Самостійна робота, в т.ч. ІРС			Залік	Іспит
ОД	3	6	4	120	50	16	-	34	-70	-	-	+	-

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми та стандарту вищої освіти підготовки бакалаврів зі спеціальності «Інженерія програмного забезпечення»

Програму складено д.філос.н., проф. Наталія ПЕТРУК
Підпис Вчений ступінь, звання Ініціали, прізвище викладача

Схвалено на засіданні кафедри філософії та соціально-гуманітарних наук
Протокол № 1 від “29” серпня 2025 р.

Зав. кафедри філософії та соціально-гуманітарних наук д.філос.н., проф. Наталія ПЕТРУК

Робоча програма розглянута та схвалена Вченою радою факультету інформаційних технологій

Голова Вченої ради факультету Юрій МУДРИК
Підпис Ініціали, прізвище

Хмельницький 2025

2 ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ

Посада	Назва факультету	Підпис	Ініціали, прізвище
Завідувач кафедри інженерії програмного забезпечення, док. фіз-мат. наук, проф.	Факультет інформаційних технологій		Леонід БЕДРАТЮК
Гарант освітньо-професійної програми, док. фіз-мат. наук, проф.	Факультет інформаційних технологій		Леонід БЕДРАТЮК
Декан	Факультет інформаційних технологій		Тетяна ГОВОРУЩЕНКО

3 ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Дисципліна «Культурологія, етика, естетика, культура мовлення та доброчесність» є дисципліною загальної підготовки і займає важливе місце у підготовці здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Інженерія програмного забезпечення» в межах спеціальності 121 «Інженерія програмного забезпечення».

Пререквізити – ОЗП.11 Громадянське суспільство, економіка та управління.

Постреквізити – ОЗП.07 Безпека життєдіяльності, охорона праці, цивільний захист та екологічна безпека; ОЗП 08 Філософія.

Відповідно до освітньої програми дисципліна має забезпечити:

- **компетентності:** Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу (ЗК1); Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях (ЗК2); Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями (ЗК5); Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел (ЗК6); Здатність діяти на основі етичних міркувань (ЗК8); Здатність діяти соціально відповідально та свідомо (ЗК10); Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя (ЗК12).
- **програмні результати навчання:** Розуміти і враховувати соціальні, екологічні, етичні, економічні аспекти, вимоги охорони праці, виробничої санітарії, пожежної безпеки та існуючих державних і закордонних стандартів під час формування технічних завдань та рішень (ПРН10); Приймати рішення та виробляти стратегію діяльності для вирішення завдань спеціальності з урахуванням загальнолюдських цінностей, суспільних, державних та виробничих інтересів; ефективно працювати як індивідуально, так і у складі команди; використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та здорового способу життя (ПРН12).

Предмет дисципліни. Культура як цілісна система, генеза культури, закономірності світового і національного культурних процесів, етика і естетика як складові культури, культура мовлення та академічна доброчесність.

Завдання дисципліни. Сформувати у студентів знання сутності культури, етики та естетики, вивчити основні теорії та концепції розвитку культури; охарактеризувати форми й типи культур та цивілізацій, проаналізувати взаємодію культури, природи та суспільства; розглянути зміст та особливості української культури, охарактеризувати роль етики та естетики в духовному розвитку людини, з'ясувати місце культури мовлення в системі сучасної культурології, розкрити природу та зміст академічної доброчесності.

Результати навчання. Після вивчення дисципліни студент повинен: *знати* об'єкт, предмет і завдання культурології, етики, естетики, культури мовлення та академічної доброчесності як дисципліни в системі гуманітарного знання; *розуміти* основні тенденції розвитку світової та української культури, *застосовувати* етичні норми спілкування в повсякденності та професійній діяльності; *аналізувати* основні проблеми розвитку сучасної культури з урахуванням викликів глобального та технократичного світу; *синтезувати* теоретичне та культурологічне та знання в контексті для здійснення наукової та навчальної діяльності; *формувати* культуру усного та писемного мовлення; *оцінювати* роль етичної та естетичної свідомості у формуванні особистості; *дотримуватися* норм професійної та академічної доброчесності.

4 СТРУКТУРА ЗАЛІКОВИХ КРЕДИТІВ ДИСЦИПЛІНИ

Назва теми	Кількість годин, відведених на:	
	лекції	семінарські заняття
	Шостий семестр	
Модуль 1. Культурологія	2	4
Тема 1. Культурологія як наука. Специфіка культурологічного знання.		
Тема 2. Основні теорії та концепції в культурології.	2	4
Тема 3. Культура і цивілізація.	2	4
Тема 4. Культура і суспільство.	2	4
Тема 5. Генеза культури. Українська культура.	2	4
Модуль 2. Культура мовлення, етика, естетика та академічна доброчесність	2	4
Тема 6. Культура мовлення як складова культури. Професійно-ділове мовлення.		
Тема 7. Етика та естетика в духовній культурі людства.	2	4
Тема 8. Норми та принципи академічної доброчесності	2	6
Разом за семестр:	16	34

5 ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

5.1 Зміст лекційного курсу

Номер лекції	Перелік тем лекцій, їх анотації	Кількість годин
	Шостий семестр	
1	Модуль 1. Культурологія Тема 1. Культурологія як наука. Специфіка культурологічного знання.	2

	Специфіка культурологічного знання. Культурологія як наука про культуру. Предмет і зміст культурології. Філософське осмислення культури. Філософія культури. Культурологія і культурна антропологія. Поняття культури. Основні підходи до розуміння культури. Протиріччя та проблеми розвитку культури. Історична динаміка культури. Універсальні типології культури. Місце західної культури в розвитку світової цивілізації. Захід і Схід. Українська культура як частина загальноєвропейського культурно-історичного простору. Літ.: [1, с. 6-10]; [2, с.5-15]; [6, с.10-25]; [7].	
2	Тема 2. Основні теорії та концепції в культурології. Становлення культурологічної думки: міфологічні та релігійні уявлення про культуру. Культурно-антропологічне та історичне дослідження культури. Еволюціоністська концепція культури (Л. Морган, Г. Спенсер). Аксіологічна концепція культури (В. Дільтей, В. Віндельбанд, Г. Рікерт). Філософсько-соціологічне осмислення культури. Антропологічна концепція культури (Б. Маліновський, К. Леві-Стросс). Концепція циклічного розвитку культури (М. Данилевський, О. Шпенглер, А. Тойнбі). Соціологічна концепція культури (П. Сорокін). Тема кризи сучасної західної культури в культурології (Г. Маркузе, Т. Адорно, Х. Ортега-і-Гассет). Марксистська концепція культури. Українська культурологічна думка. Літ.: [1, с. 25-40]; [2, с.18-35]; [6, с.53-65]; [7].	2
3	Тема 3. Культура і цивілізація. Поняття цивілізації. Цивілізація як соціокультурне утворення. Основні тенденції розвитку цивілізації. Світова та локальні цивілізації. Співвідношення культури і цивілізації. Концепція циклічного розвитку культури та цивілізації. Концепція лінійного розвитку культури та цивілізації. Вчення О. Шпенглера. О. Шпенглер про кризу культури. Концепція циклічного культурно-цивілізаційного розвитку А Тойнбі. К. Ясперс про сенс історії та перспективи розвитку цивілізації. Типологія цивілізацій. Особливості сучасної цивілізації. Цивілізація як етап розвитку культури. Техніка, культура та природа людини. Літ.: [1, с.90-230]; [2, с.155-170]; [4]; [6, с.190-225]; [7].	2
4	Тема 4. Культура і суспільство. Природа і культура. Роль соціальних факторів у розвитку культури. Місце і функції культури в суспільстві. Культура як процес розвитку людського суспільства. Історичні типи суспільства і типи культури. Роль соціальних факторів у розвитку	2

	культури. Соціальні інститути та культура. Функції соціальних інститутів у культурі. Культура і соціальні практики. Субкультура. Контркультура. Поняття культурної ідентифікації. Ідея рівноправності культур у сучасному світі. Літ.: [1, с.30-40]; [2]; [4, с.45-60]; [6, с.53-60]; [7].	
5	Тема 5. Генеза культури. Українська культура. Форми існування первісної культури. Антична культура. Середньовічна культура. Роль християнства в розвитку європейської культури. Культура доби Відродження. Культура доби бароко та Просвітництва. Культура XIX-XX ст.: художні течії та стилі. Модернізм. Культура XXI ст.: глобалізація і проблеми взаємодії культур. Українська національна культура. Культура Київської Русі. Перше культурно-національне відродження XVI-XVII ст. Українське бароко. Український романтизм. Розстріляне відродження 30-х років XX ст. Дисидентським рух. Літ.: [1, с.150-180]; [2, с.75-90]; [3]; [7].	2
6	Модуль 2. Культура мовлення, етика, естетика та академічна доброчесність Тема 6. Культура мовлення як складова культури особистості. Професійно-ділове мовлення. Мова як суспільне явище. Мовлення як форма існування живої мови. Культура мови. Мова і мовлення. Культура усного та писемного мовлення. Особливості культури мовлення. Основні аспекти вияву культури мовлення. Комунікативні ознаки або критерії культури мовлення: правильність, точність, логічність, змістовність, доречність, багатство, виразність, чистота. Проблема фахової термінології. Поняття суржику. Формування особистої культури мовлення. Усне публічне мовлення. Книжно-розмовна форма публічного мовлення. Ділове мовлення та його особливості. Мовний, мовленнєвий і спілкувальний етикет. Діловий стиль у спілкуванні. Етика on-line спілкування. Академічний плагіат у професійній діяльності. Способи протистояння академічному плагіату і самоплагіату. Етикет телефонної розмови. Літ.: [2, 150-180]; [4]; [7].	2
7	Тема 6. Етика та естетика в духовній культурі людства. Етика та естетика як сфери проявів внутрішнього людського ставлення до дійсності. Етика як вчення про мораль, моральність та моральний спосіб освоєння світу. Предмет етики. Основні категорії етики. Добро як вища цінність. Поняття обов'язку,	2

	совісті, честі, гідності, сенсу життя, щастя. Мораль. Її сутність, структура. Мораль в історії етичної думки. Моральна свідомість. Моральна норма як регулятор моральної свідомості. Сутність моральних принципів. Роль цінностей в структурі моральної свідомості. Мораль і свобода індивідуального вибору. Основні функції моралі. Естетика як філософська наука. Предмет естетики. Історія естетики. Естетична свідомість та естетична діяльність. Естетичний ідеал. Естетика як філософія мистецтва. Специфіка естетичного. Сутність прекрасного. Краса як цінність. Мистецтво. Художній образ – форма мислення в мистецтві. Значимість етичного та естетичного виховання сучасної молоді. Літ.: [1,с.180-250]; [2, 160-175]; [5], [7].	
8	Тема 8. Принципи і норми академічної доброчесності. Академічна доброчесність у закладах вищої освіти. Поняття академічної доброчесності. Види академічної доброчесності. Дотримання академічної доброчесності. Види порушень академічної доброчесності. Порядок виявлення та встановлення фактів порушення академічної доброчесності. Академічний плагіат у професійній діяльності. Способи протистояння академічному плагіату і самоплагіату. Антикорупційна доброчесність. Корупція як зло. Літ.: [6, с.3-100]; [7].	2
	Разом:	16 год.

5.2 Зміст семінарських занять

Перелік семінарських занять для студентів денної форми здобуття освіти

№ теми	Тема семінарського заняття	Години
	<i>Шостий семестр</i>	
1	Тема 1. Культурологія як наука. Специфіка культурологічного знання. Літ.: [1, с. 6-10]; [2, с.5-15]; [6, с.10-25]; [7].	4
2	Тема 2. Основні теорії та концепції в культурології. Літ.: [1, с. 25-40]; [2, с.18-35]; [6, с.53-65]; [7].	4
3	Тема 3. Культура і цивілізація.	4

	Літ.: [1, с.90-230]; [2, с.155-170]; [4]; [6, с.190-225]; [7].	
4	Тема 4. Культура і суспільство. Літ.: [1, с.30-40]; [2]; [4, с.45-60]; [6, с.53-60]; [7].	4
5	Тема 5. Генеза культури. Українська культура. Літ.: [1, с.150-180]; [2, с.75-90]; [3]; [7].	4
6	Тема 6. Культура мовлення як складова культури особистості. Літ.: [2, 150-180]; [4]; [7].	4
7	Тема 7. Етика та естетика в духовній культурі людства. Літ.: [1,с.20-235]; [2, 160-175]; [5], [7].	2
8	Тема 8. Принципи і норми академічної доброчесності. Літ.: [6, с.3-100]; [7].	4
Разом за семестр:		34

5.3 Зміст самостійної роботи

Самостійна робота студентів усіх форм здобуття освіти полягає у систематичному опрацюванні програмного матеріалу з відповідних джерел інформації, підготовці до семінарських занять, тестування з теоретичного матеріалу тощо. Крім цього, до послуг студентів сторінка навчальної дисципліни у Модульному середовищі для навчання, де розміщені Робоча програма дисципліни та необхідні документи з її навчально-методичного забезпечення.

Зміст самостійної роботи студентів денної форми здобуття освіти

Номер тижня	Вид самостійної роботи	К-ть годин
Шостий семестр		
1	1. Опрацювання лекційного матеріалу теми. 2. Вивчення матеріалу за підручниками. Використання модульного середовища. 3. Підготовка до семінарського заняття №1.	4
2	1.Опрацювання лекційного матеріалу теми. 2. Вивчення матеріалу за підручниками. Використання модульного середовища.	4
3	1. Опрацювання лекційного матеріалу теми.	4

	2. Вивчення матеріалу за підручниками. Використання модульного середовища. 3. Підготовка до семінарського заняття №2.	
4	1.Опрацювання лекційного матеріалу теми. 2. Вивчення матеріалу за підручниками. Використання модульного середовища.	4
5	1. Опрацювання лекційного матеріалу теми. 2. Вивчення матеріалу за підручниками. Використання модульного середовища. 3. Підготовка до семінарського заняття №3.	4
6	1.Опрацювання лекційного матеріалу теми. 2. Вивчення матеріалу за підручниками. Використання модульного середовища.	4
7	1. Опрацювання лекційного матеріалу теми. 2. Вивчення матеріалу за підручниками. Використання модульного середовища. 3. Підготовка до семінарського заняття №4.	4
8	1.Опрацювання лекційного матеріалу теми. 2. Вивчення матеріалу за підручниками. Використання модульного середовища.	4
9	1. Опрацювання лекційного матеріалу теми. 2. Вивчення матеріалу за підручниками. Використання модульного середовища. 3. Підготовка до семінарського заняття №5.	4
10	1.Опрацювання лекційного матеріалу теми. 2. Вивчення матеріалу за підручниками. Використання модульного середовища.	4
11	1. Опрацювання лекційного матеріалу теми. 2. Вивчення матеріалу за підручниками. Використання модульного середовища. 3. Підготовка до семінарського заняття №6.	4
12	1.Опрацювання лекційного матеріалу теми.	4

	2. Вивчення матеріалу за підручниками. Використання модульного середовища.	
13	1. Опрацювання лекційного матеріалу теми. 2. Вивчення матеріалу за підручниками. Використання модульного середовища. 3. Підготовка до семінарського заняття №7.	4
14	1.Опрацювання лекційного матеріалу теми. 2. Вивчення матеріалу за підручниками. Використання модульного середовища.	4
15	1. Опрацювання лекційного матеріалу теми. 2. Вивчення матеріалу за підручниками. Використання модульного середовища. 3. Підготовка до семінарського заняття №8.	4
16	1.Опрацювання лекційного матеріалу теми. 2. Вивчення матеріалу за підручниками. Використання модульного середовища. Підготовка до тестування.	5
17	Підсумкове тестування.	5
Разом за семестр:		70 год.

6 Технології та методи навчання

Процес навчання з дисципліни ґрунтується на використанні традиційних та сучасних технологій. Зокрема, лекції (з використанням методів проблемного навчання); семінарські заняття (бесіда, обговорення проблемних ситуацій), самостійна робота (опрацювання теоретичного матеріалу).

7 Методи контролю

Поточний контроль здійснюється під час семінарських занять, а також у дні проведення контрольних заходів, встановлених робочою програмою і графіком освітнього процесу.

При цьому використовуються такі методи поточного контролю:

- оцінювання результатів роботи на семінарських заняттях (усне опитування, участь в обговоренні ситуацій, самостійні роботи);
- тестовий контроль теоретичного матеріалу.

Підсумковий (семестровий) контроль проводиться у формі заліку. При виведенні підсумкової семестрової оцінки враховуються результати поточного контролю. Здобувач вищої освіти, який набрав з будь-якого виду навчальної роботи, суму балів нижчу за 60 відсотків від максимального балу, не допускається до семестрового контролю, поки не виконає обсяг роботи, передбачений Робочою програмою. Здобувач вищої освіти, який набрав позитивний середньозважений бал (60 відсотків і більше від максимального балу, встановленого для кожної структурної одиниці) з усіх видів поточного контролю і не склав іспит, вважається таким, який має академічну заборгованість. Ліквідація академічної заборгованості із семестрового контролю здійснюється у період екзаменаційної сесії або за графіком, встановленим деканатом відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ».

8 Політика дисципліни

Політика навчальної дисципліни загалом визначається системою вимог до здобувача вищої освіти, що передбачені чинними положеннями Університету про організацію і навчально-методичне забезпечення освітнього процесу. Зокрема, проходження інструктажу з техніки безпеки; відвідування занять з дисципліни є обов'язковим. За об'єктивних причин (підтверджених документально) теоретичне навчання за погодженням із лектором може відбуватись в індивідуальному режимі. Успішне опанування дисципліни і формування фахових компетентностей і програмних результатів навчання передбачає необхідність підготовки до практичних занять (вивчення теоретичного матеріалу з теми, активно працювати на занятті, брати участь у дискусіях щодо прийнятих рішень при виконанні здобувачами задач).

Здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт у встановлені терміни, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни. Пропущене практичне заняття здобувач зобов'язаний відпрацювати у встановлений викладачем термін, але не пізніше, ніж за два тижні до кінця теоретичних занять у семестрі.

Засвоєння студентом теоретичного матеріалу з дисципліни оцінюється за результатами опитування під час практичних занять, тестування й виконання індивідуального домашнього завдання.

Здобувач вищої освіти, виконуючи самостійну роботу з дисципліни, має дотримуватися політики доброчесності (заборонені списування, підказки, плагіат, використання штучного інтелекту (без вірного цитування). У разі порушення політики академічної доброчесності в будь-яких видах навчальної роботи здобувач вищої освіти отримує незадовільну оцінку і має повторно виконати завдання з відповідної теми (виду роботи), що передбачені робочою програмою. Будь-які форми порушення академічної доброчесності під час вивчення навчальної дисципліни не допускаються та не толеруються.

9 Оцінювання результатів навчання студентів у семестрі

Оцінювання академічних досягнень здобувача вищої освіти здійснюється відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ». При поточному оцінюванні виконаної здобувачем роботи з кожної структурної одиниці і отриманих ним результатів викладач виставляє йому певну кількість балів із призначених робочою програмою для

цього виду роботи. При цьому кожна структурна одиниця (робота) може бути зарахована, якщо здобувач набрав не менше 60 відсотків (мінімальний рівень для позитивної оцінки) від максимально можливої суми балів, призначеної структурній одиниці.

Будь-які форми порушення академічної доброчесності не допускаються та не толеруються.

Отриманий здобувачем бал за зарахований вид навчальної роботи (структурну одиницю) після її оцінювання викладач виставляє в електронному журналі обліку успішності здобувачів вищої освіти. За умови виконання усіх видів навчальної роботи за результатами поточного контролю протягом вивчення навчальної дисципліни, встановлених її Робочою програмою, здобувач денної форми здобуття освіти з навчальної дисципліни, підсумковим контролем для якої є іспит, може набрати до 60 балів. Позитивну підсумкову оцінку здобувач може отримати, якщо за результатами поточного та підсумкового контролів набере від 60 до 100 балів. Семестрова підсумкова оцінка розраховується в автоматизованому режимі в інформаційній підсистемі «Електронний журнал» (ІС «Електронний університет») і відповідно до накопиченої суми балів визначається оцінка за інституційною шкалою та шкалою ЄКТС (див. таблицю Співвідношення...), яка заноситься в екзаменаційну відомість, а також до Індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти.

Структурування дисципліни за видами навчальної роботи і оцінювання результатів навчання студентів денної форми здобуття освіти у 8 семестрі

Аудиторна робота								Контрольні заходи	Самостійна робота	Підсумковий тест	Семестровий контроль	Разом
Семінарські заняття (мінімум – 8 контрольних точок)								Тестовий контроль:			Залік	Сума балів
Т 1-2	Т 3-4	Т 5-6	Т 7-8	Т 9-10	Т 11-12	Т 13-14	Т 15-16	ТК 1-8	СР	ПК		
Кількість балів за вид навчальної роботи (мінімум-максимум)												
3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	12-20	-	24-40	+	60-100**
24-40								12-20	-	24-40	-	

Примітка: Т* – тема навчальної дисципліни; ТК – тестовий контроль;

**За набрану з будь-якого виду навчальної роботи з дисципліни кількість балів, нижче встановленого мінімуму, здобувач отримує незадовільну оцінку і має її перездати у встановлений викладачем (деканом) термін. Інституційна оцінка встановлюється відповідно до таблиці «Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС».

Оцінювання на семінарських заняттях

Оцінка, яка виставляється за семінарське заняття, складається з таких елементів: усне опитування студентів на знання теоретичного матеріалу з теми; вільне володіння студентом спеціальною термінологією і уміння професійно обґрунтувати прийняті рішення при розв'язуванні завдань; результати самостійних робіт. При оцінюванні результатів навчання здобувачів вищої освіти на семінарських заняттях викладач користується наведеними нижче критеріями:

Таблиця – Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти

Оцінка та рівень досягнення здобувачем запланованих ПРН та сформованих компетентностей	Узагальнений зміст критерія оцінювання
--	--

Відмінно (високий)	Здобувач вищої освіти глибоко і у повному обсязі опанував зміст навчального матеріалу, легко в ньому орієнтується і вміло використовує понятійний апарат; уміє пов'язувати теорію з практикою, вирішувати практичні завдання, впевнено висловлювати і обґрунтовувати свої судження. Відмінна оцінка передбачає логічний виклад відповіді мовою викладання (в усній або у письмовій формі), демонструє якісне оформлення завдань. Здобувач не вагається при видозміні запитання, вміє робити детальні та узагальнюючі висновки, демонструє практичні навички з вирішення фахових завдань. При відповіді допустив дві-три несуттєві <i>похибки</i> .
Добре (середній)	Здобувач вищої освіти виявив повне засвоєння навчального матеріалу, володіє понятійним апаратом, орієнтується у вивченому матеріалі; свідомо використовує теоретичні знання для вирішення практичних задач; виклад відповіді грамотний, але у змісті і формі відповіді можуть мати місце окремі неточності, нечіткі формулювання правил, закономірностей тощо. Відповідь здобувача вищої освіти будується на основі самостійного мислення. Здобувач вищої освіти у відповіді допустив дві-три <i>несуттєві помилки</i> .
Задовільно (достатній)	Здобувач вищої освіти виявив знання основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та практичної діяльності за професією, справляється з виконанням практичних завдань, передбачених програмою. Як правило, відповідь здобувача вищої освіти будується на рівні репродуктивного мислення, здобувач вищої освіти має слабкі знання структури навчальної дисципліни, допускає неточності і <i>суттєві помилки</i> у відповіді, вагається при відповіді на видозмінене запитання. Разом з тим, набув навичок, необхідних для виконання нескладних практичних завдань, які відповідають мінімальним критеріям оцінювання і володіє знаннями, що дозволяють йому під керівництвом викладача усунути неточності у відповіді.
Незадовільно (недостатній)	Здобувач вищої освіти виявив розрізнені, безсистемні знання, не вміє виділяти головне і другорядне, допускається помилок у визначенні понять, перекручує їх зміст, хаотично і невпевнено викладає матеріал, не може використовувати знання при вирішенні практичних завдань. Як правило, оцінка «незадовільно» виставляється здобувачеві вищої освіти, який не може продовжити навчання без додаткової роботи з вивчення навчальної дисципліни.

Оцінювання результатів тестового контролю

Кожен з тестів, передбачених робочою програмою, складається із 20 тестових завдань. Максимальна сума балів, яку може набрати студент за результатами тестування, складає 5.

Відповідно до таблиці структурування видів робіт за тематичний контроль здобувач залежно від кількості правильних відповідей може отримати від 12 до 20 балів:

Таблиця – Розподіл балів в залежності від наданих правильних відповідей на тестові завдання

Кількість правильних відповідей	0–11	12–14	15–17	18–20
Відсоток правильних відповідей	0-59	60-74	75-89	90-100
Кількість балів	-	12–15	16–17	18–20

На тестування відводиться 25 хвилин. Студент може пройти тестування в онлайн режимі в Модульному середовищі для навчання на сторінці навчальної дисципліни. Тестування здобувачів вищої освіти у Модульному середовищі для навчання автоматично оцінюються за критеріями, наведеними у таблиці вище.

При отриманні негативної оцінки тест слід перездати до терміну наступного контролю.

Таблиця – Розподіл балів в залежності від наданих правильних відповідей на тестові завдання (підсумковий тест)

Кількість правильних відповідей	0–11	24–29	30–35	36–40
Відсоток правильних відповідей	0-59	60-74	75-89	90-100
Кількість балів	-	24–29	30–35	36–40

Таблиця – Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Рейтингова шкала балів	Інституційна шкала (Опис рівня досягнення здобувачем вищої освіти запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни)	
		Залік	Іспит/диференційований залік
A	90-100	Зараховано	Відмінно/Excellent – високий рівень досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни, що свідчить про безумовну готовність здобувача до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
B	83-89		Добре/Good – середній (максимально достатній) рівень досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни та готовності до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
C	73-82		Задовільно/Satisfactory – Наявні мінімально достатні для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом результати навчання з навчальної дисципліни
D	66-72		
E	60-65		
FX	40-59	Не зараховано	Незадовільно/Fail – Низка запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни відсутня. Рівень набутих результатів навчання є недостатнім для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
F	0-39		Незадовільно/Fail – Результати навчання відсутні

Підсумкова семестрова оцінка за інституційною шкалою і шкалою ЄКТС визначається в автоматизованому режимі після внесення викладачем результатів оцінювання з усіх видів робіт до електронного журналу. Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС у наведеній нижче таблиці.

Семестровий іспит виставляється, якщо загальна сума балів, яку набрав студент з дисципліни за результатами поточного та підсумкового контролю, знаходиться у межах від 60 до 100 балів. При цьому за інституційною шкалою ставиться оцінка «зараховано чи не зараховано», а за шкалою ЄКТС – буквене позначення оцінки, що відповідає набраній студентом сумі балів відповідно до таблиці Співвідношення.

10 Питання для самоконтролю результатів навчання

1. Зміст і предмет курсу «Культурологія, етика, естетика, культура мовлення та академічна доброчесність».
2. Культурологія як наука. Поняття «культура». Сучасне розуміння культури.
3. Філософське осмислення культури. Від античності до доби модернізму.
4. Культура як об'єкт дослідження культурології. Матеріальна і духовна культура.
5. Культура і цивілізація. Особливості розвитку сучасної цивілізації.
6. Східна і західноєвропейська культури.
7. Сучасна філософія про культуру і цивілізацію.

8. О. Шпенглер про перспективи розвитку західноєвропейської культури.
9. Теорія локальних цивілізацій А. Тойнбі.
10. Міфологічний світогляд і перші уявлення про культуру.
11. Релігійний світогляд і розвиток культури.
12. Антична культура.
13. Культура європейського середньовіччя та доби Відродження. Просвітництво.
14. Історико-антропологічні дослідження культури (Г. Фостер і Й.Г. Гердер).
15. Принцип функціоналізму в культурології (Б. Маліновський). Структуралістський підхід до культури (К. Леві-Строс).
16. Марксистське розуміння культури та шляхів її розвитку.
17. Герменевтика і проблема розуміння культурних смислів.
18. Психоаналітична філософія і культурологічна проблематика. Поняття архетипу.
19. Постіндустріальне суспільство і культура.
20. Й. Гейзінга і його концепція культури.
21. Культура Київської Русі.
22. Культурно-національне відродження в Україні XVI – XVII ст.
23. Києво-Могилянська академія як феномен української культури.
24. Культура українського бароко.
25. Культура українського романтизму.
26. Українське «розстріляне відродження» 30-х рр. XX ст.
27. Українське шістдесятництво як вияв національного протесту проти тоталітаризму.
28. Основні концепції культурогенезу.
29. Культура і природа. Культура в системі людської діяльності.
30. Циклічні теорії історичного коловороту.
31. Історичний стиль культури.
32. Наука як елемент культури.
33. Науковий світогляд як органічна частина культури сучасної людини.
34. Види та жанри мистецтва.
35. Ціннісно-естетична природа мистецтва.
36. Поняття масової та елітарної культури. Вплив техногенної цивілізації на розвиток масової культури.
37. Субкультура і контркультура.
38. Глобалізація та культура.

39. Культура мовлення і розвиток українського суспільства.
40. Мистецтво оперування фаховою термінологією фахівця у сфері інформаційних технологій.
41. Особиста культура мовлення.
42. Ділове і публічне мовлення.
43. Особливості on line спілкування.
44. Етика і естетика як філософські науки.
45. Моральна свідомість і моральні цінності.
46. Моральні норми та їх значення у діяльності фахівця в галузі ІТ-технологій.
47. Прекрасне як найвища естетична цінність
48. Сутність і природа мистецтва.
49. Художньо-естетичні стилі в історії європейської культури.
50. Комунікація як засада розвитку культури.
51. Культура сучасного фахівця і академічна доброчесність.
52. Особливості наукової культури. Академічна доброчесність як імператив наукової діяльності.
53. Проблеми порушення академічної доброчесності. Академічний плагіат.
54. Академічна відповідальність у вищій школі.
55. Антикорупційна доброчесність і способи протистояння їй у вищій школі.
56. Роль комунікації у житті людини.
57. Війна як антитеза культури. Російська військова агресія і виклики для культури.
58. Інформаційне суспільство і розвиток культури.
59. Культура в глобальному і техногенному світі.
60. Штучний інтелект у сфері сучасної культури.
61. Філософія штучного інтелекту.

11 Навчально-методичне забезпечення

Освітній процес з дисципліни «Культурологія, етика, естетика, культура мовлення та академічна доброчесність» забезпечений необхідними навчально-методичними матеріалами, що розміщені в Модульному середовищі для навчання MOODLE:

1. Курс «Культурологія, етика, естетика, культура мовлення та академічна доброчесність»
<https://msn.khmn.u.edu.ua/course/view.php?id=6768>
2. Петрук Н.К. та ін. Культурологія, культура мовлення, етика та естетика: методичні вказівки. Сертифікат № 66e/21 (електр. вид.), 2022.

12 Матеріально-технічне та програмне забезпечення дисципліни

Інформаційна та комп'ютерна підтримка: ПК, планшет, смартфон або інший мобільний пристрій, проєктор. Програмне забезпечення: програми Microsoft Office або аналогічні, доступ до мережі Інтернет, робота з презентаціями.

Вивчення навчальної дисципліни не потребує використання спеціального програмного прикладного забезпечення, крім загальноновживаних програм і операційних систем.

13 Рекомендована література:

Основна:

1. Культурологія: підручник. За ред. Є. Борінштейна. Одеса: Південно-український нац.пед. ун-т ім. К.Д. Ушинського, 2023. 433 с.
2. Тюрменко І.І. Культурологія. Вид. 3-є. Київ: ЦНЛ, 2023. 300 с.
3. Лозовий В.О. Українська культура: Підручник. – Київ: Право, 2021. 400 с.
4. Гарбар І.В., Гарбар А.І. Культура мовлення: навч. пос. Миколаїв: НУК, 2023. 228 с.
5. Татарчук І.В. Етика та естетика: навч.пос. Київ: ЦУЛ, 2022.180 с.
6. Хоружий Г. Академічна культура: цінності та принципи вищої освіти. Київ: Bohdan Books, 2023. 150 с.

Додаткова:

1. Гриценко Т.Г. Культурологія. Навчальний посібник. 3-тє видання. Київ, 2023. 392 с. <https://studentbooks.com.ua/content/view/129/46/>
<http://textbooks.net.ua/content/view/6360/50/>
2. Естетика: підручник /Л. Т. Левчук, Д. Ю., Кучерюк, О. Оніщенко, В. І. Панченко. Київ: Центр учбової літератури, 2021. 520 с. https://shron1.chtyvo.org.ua/Levchuk_Larysa/Estetyka.pdf
3. Історія мистецтва від найдавніших часів до сьогодення. За заг. ред. С. Фартінга. Харків: Віват, 2023. 575 с.
4. Кубрак О.В. Етика ділового та повсякденного спілкування. Київ: ЦУЛ, 2023. 200 с.
5. Левчук Л. Історія світової культури. Київ: Центр учбової культури, 2021. 360 с.
- Левчук Л., Панченко В., Оніщенко О., Кучерюк Д. Естетика. Київ: Центр учбової літератури, 2021. 521 с. https://shron1.chtyvo.org.ua/Levchuk_Larysa/Estetyka.pdf
6. Ліндсі Д. Коротка історія культури. Від первісного суспільства до доби Відродження. Київ: Мистецтво, 2020. 432 с.
7. Лозовий В.О. Українська культура: Підручник. Київ: Право, 2021. 400 с.
8. Мацюк З., Станкевич Н. Українська мова професійного спілкування. Київ: Каравела, 2021. 230 с.
9. Москвічова Ю.О. Історія мистецтв у контексті світової культури. Т.1. Київ: Олді, 2021. 354 с.
10. Панченко В. Етика. Естетика: Навч. пос. – Київ: Центр учбової літератури, 2021. 230 с.

11. Петрук Н.К. Викладання українознавства у вищій школі як національна потреба // Збірник наук. праць НАДПСУ, 2021, №1. – С.353-366.
12. Петрук Н.К., Гапченко О.В. Модель ідеального людського життя і світоглядні парадигми української духовності (кінець XVI-XVII ст.) // Вісник Львівського університету. Серія «Філософсько-політологічні студії». 2021. Вип.39. С.22-
13. Сабадаш Ю., Нікольченко Ю., Дабло Л., Манякіна К. Культурологія. Курс лекцій. Київ: Ліра-К, 2021. 216 с.
14. Хоружий Г. Академічна культура: цінності та принципи вищої освіти. – Київ: Bohdan Books, 2023. 150 с.

15 Інформаційні ресурси

1. Модульне середовище для навчання MOODLE [Електронний ресурс]. Доступ до ресурсу: <https://msn.khmnu.edu.ua/course/view.php?id=6768>.
2. Електронна бібліотека університету [Електронний ресурс]. Доступ до ресурсу: http://lib.khmnu.edu.ua/asp/php_f/plage_lib.php.
3. Інституційний репозитарій ХНУ. [Електронний ресурс]. – Доступ до ресурсу: <https://elar.khmnu.edu.ua/home>

Культурологія, етика, естетика, культура мовлення та доброчесність

Тип (статус) дисципліни	Загальна підготовка (ОЗП)
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Мова викладання	Українська
Семестр	6
Кількість призначених кредитів ЄКТС	4.0
Форми навчання, для яких викладається дисципліна	Денна

Результати навчання. Після вивчення дисципліни студент повинен:

знати об'єкт, предмет і завдання культурології, культури мовлення, етики, естетики та академічної доброчесності як дисципліни в системі гуманітарного знання; *розуміти* основні тенденції розвитку світової та української культури, *застосовувати* норми літературної мови, види спілкування, етичні норми спілкування в повсякденності та професійній діяльності; *аналізувати* основні проблеми розвитку сучасної культури з урахуванням викликів глобального та технократичного світу; *синтезувати* теоретичне та культурологічне та знання в контексті для здійснення наукової та навчальної діяльності; *оцінювати* роль етичної та естетичної свідомості у формуванні особистості; дотримуватися норм професійної та академічної доброчесності.

Зміст навчальної дисципліни. Культурологія як наука. Специфіка культурологічного знання. Основні теорії та концепції в культурології. Культура і цивілізація. Культура і суспільство. Генеза культури. Українська культура. Етика та естетика в духовній культурі людства. Культура мовлення в системі сучасної культурології. Зміст і принципи академічної доброчесності.

Пререквізити – ОЗП.11 Громадянське суспільство, економіка та управління

Постреквізити – ОЗП.07 Безпека життєдіяльності, охорона праці, цивільний захист та екологічна безпека; ОЗП 08 Філософія.

Запланована навчальна діяльність: лекції – 16 год., семінарські заняття - 34 год., самостійна робота – 70 год., разом - 120 год.

Форми (методи) навчання: лекції (з використанням методів проблемного навчання і візуалізації); семінарські заняття (бесіда, демонстрування, спостереження, з використанням кейсів, розв'язування задач, презентацій), самостійна робота (опрацювання теоретичного матеріалу, підготовка до семінарських занять).

Форми оцінювання результатів навчання: усне опитування, тестування. Критерії оцінювання наведені у робочій програмі дисципліни та МНС.

Вид семестрового контролю: залік

Форма семестрового контролю. залік – 8 семестр.

Навчальні ресурси:

1. Культурологія: підручник. За ред. Є. Борінштейна. Одеса: Південно-український нац.пед. ун-т ім. К.Д. Ушинського, 2023. 433 с.
2. Тюрменко І.І. Культурологія. Ви. 3-є. Київ: ЦНЛ, 2023. 300 с.
3. Лозовий В.О. Українська культура: Підручник. – Київ: Право, 2021. 400 с.
4. Гарбар І.В. Культура мовлення: навч. пос. Миколаїв: НУК, 2023. 228 с.
5. Татарчук І.В. Етика та естетика: навч.пос. Київ: ЦУЛ, 2022.180 с.

6. Хоружий Г. Академічна культура: цінності та принципи вищої освіти. Київ: Bohdan Books, 2023. 150 с.
7. Модульне середовище для навчання MOODLE. Доступ до ресурсу: <https://msn.khmnu.edu.ua/course/view.php?id=6768>